

1200 kat. hold kiterjedésű, vízmosásokkal, árkokkal szabdaltnak kopárterületet tartottak nyilván a kataszterek. A megye teljes történelmi területére vetítve ez a szám 5300 kat. hold volt.

A Cserhát birtokszerkezetét azonban nem a koronauradalmak jellemezték, hanem az egyházi és magán erdőbirtokok, és a számtalan úrbéres, illetve községi birtok, amelyek kezelésében lévő kopárterületek mérete sokszorosan haladta meg az állami kézben levőket. A feltétlen erdőtalajon tenyésző egykori erdők helyén meggyeszte kopárosodó, árkokkal szabdaltnak, degradáltnak legelőket éktelenkedtek.

Hajdú királyi főerdőmérnök a megye talajeróziós, vízmosásos problémáit vázoló és a megoldásokat bemutató 1914-es tanulmányában már 20-30 éves akácállományokról is beszámol. Jól jelzi ez a szám, hogy a nagyobb területekre kiterjedő akáctelegek az 1860-70-es évektől fokozatos ütemben felgyorsultak, amit az államilag támogatott ún. telepítési versenyek is igyekeztek tovább gerjeszteni. Az 1880-as évektől kezdve, 1890-1910 között egyes magán-erdőbirtokok is nagyobb figyelmet szenteltek az erdőtelepítéseknek, melyben a fenyőfélék mellett az akác kapott domináns szerepet. A több százholdas területeket érintő fásításokban élen járt pl.: *br. Kemény Gábor* egykori miniszter, az Észak-Magyarországi Egyesített Kőszénbánya Rt., Salgótarjánban *Szilárdy Ödön*, a karancsberényi, lapujtói fásításokban *Weissenbacher Endre*. A fásítások eredményeként termelhető akác karóanyag a vízmosások megkötéséhez, a hordalékfogó gátak építéséhez kiváló alapanyagot adott.

Rontott akácok

Az 1920-as, 1930-as években újabb hullámban kezdődtek akáctelegek. Sajnos, a későbbi tapasztalatok beigazol-

ták, hogy ezeket, illetve a korábban ültetett akácerdőket nem mindenhol kezelték rendszeres üzemtervezés szerint, ami hosszú távon a telepített erdők fokozatos és nagymértékű romlásához vezetett. Az 1950-es, 60-as években készült rontotterdő-leltárak elszomorító képet festenek. A Trianon utáni időszak zűrzavaros viszonyai között az akácer-

dők szakszerű kezelése, felújítása, ápolása elmaradt, kevés volt a hozzáértő és cselekedni, tenni akaró szakember. Így az akácok súlyosan degradálódtak, pl. a 4-5 generációs sarjzattatás, illetve a számos esetben nem megfelelő termőhely-megválasztás (pl. magas talajvízszint, fagyzug) következtében. A nem megfelelő termőhely-választás egyben az őshonos fafajok kiszorítását is jelentette. Ezekben is gyökerezik a helyenként eltűzöttnek tartható alkalmazása is, melynek nyomán az akác területfoglalásának országos aránya 2006-ban már 32,3%-os volt.

Mint látható, az akác cserhádi elterjedésének okai, menete összetett és összefüggő történelmi, gazdasági, társadalmi folyamatok és az azokból levezethető természeti-ökológiai változások egymásra épüléséből eredeztethető.

Végzőként kimondhatjuk, hogy a Cserhátban az akác tájképet meghatározó térfoglalásának előidézője a sokféle érdek szerint cselekvő ember.

Ha Pünkösöd, akkor futás

Ötödik alkalommal rendezte meg a NYÍRERDŐ Zrt. Baktalórántházi Erdészete és a Nyárády Mihály Általános Iskola Nyírkércsi Tagintézménye a Pünkösödni erdei futóversenyt. A már hagyományosan a pünkösdi hétvége szombatján lebonyolított rendezvény célja, hogy a fiatalokat ráébressze a környezettudatos magatartás fontosságára. Emellett a szervezők szeretnék felhívni a figyelmet az egészséges életmódra és az erdők védelmére is.

Most az időjárás is kegyeibe fogadta a szervezőket, hiszen szép, napos idő várta a gyerekeket. Talán ez volt az oka, hogy a rendezvényen több mint négy-

százan vettek részt. Az óvodások a 300 méteres Süni-futáson indultak. Az iskolások az 1000 méteres Tapsi-futáson; a 2000 méteres Gida- és Szarvasűző futáson, valamint a három kilométeres Vad-disznóvágtnak mérték össze tudásukat.

A legnépszerűbb versenyszámnak a 2010 méteres Pünkösödni NYÍRERDŐ-futás bizonyult, ezen még a felnőttek is rajthoz állhattak. A helyiek mellett nyírkércsi, nyírkői, apagy, ramocsaházi és öfehértói gyerekek egyaránt versenyeztek. Minden célba érkező tombolaszelvényt kapott, a szervezők különféle ajándéktárgyakat sorsoltak ki a fiatalok között.

Kép és szöveg: **Vereb István**

